

42 non impediatur ea facere, quæ aliis sibi de jure licebat, & quæ etiam ipse iudex superior de causa cogniturus, nec debet, nec poterit revocare de jure: quare verissimè putò de istis gestis non intelligatur provisio Regia, ac per consequens deneganda est secunda ejus jussio.

43 Ex iis etiam patet, teneri iudicem in repossessione, absolvere excommunicatos, & levare censuras, tum quia etiam sibi exprimitur in provisione Regia, tum quia ad id tenetur, etiam si non exprimat, quia est attentatum & quid consequitivum ad delationem appellationis, & ejus accessorium, quod non repugnat dispositioni Concilii Trident. quia de hac excommunicatione non cognoscit Princeps principaliter, nec per modum jurisdictionis; sed extrajudicialis protectionis naturalis, & nudæ defensionis, cujus excommunicationis simplex factum duntaxat in ejus consequentiam, & accessoriè venit causativè, cum tractatur de principali articulo violentiæ quod quantum distat à determinatione Concilii Tridentini, latè post alios diximus supra cap. 1. ad responsionem primi argumenti.

44 Quemadmodum autem hæc absolutio danda sit, ut cum effectu dicatur adimpleri provisio Regia, & an, & quando per procuratorem, aut etiam per literas, vide pluribus citatis, Zerol. in prax. 2. part. verb. absolutio, q. 16. & vide etiam 1. p. eodem verbo, in prin. & aliter quam per absolutionem censuræ tolli possunt. Vidè latè post alios Juristas, & Theologos Villalob. novissimè in sum. tractatu 16. difficult. 17. per totam.

45 Et cum absolutio ab excommunicatione possit, ob aliquam causam, & rationem, per tempus limitatum dari à iudice ad reincidentiam, ut latè Villalob. ubi proximè, difficult. 23. & Covar. in c. alma mater, 1. p. §. 11. n. 6. dubitatur nunc, an oppressus, qui virtute ordinariæ de ruego, absolutus fuit per octoginta dies ad reincidentiam, an postmodum intra illum terminum, si declaratur in Senatu, vim intulisse iudicem; an transacto dicto termino nihilominus reincidat in excommunicationem prædictam, ita ut egeat absolutione. In quo

47 duo casus distinguuntur. Primus, quando recurritur ad Senatum pro tollenda violentia ob non delatam appellationem legitimam; & tunc nullum dubium esse potest, ut absolutione egeat; quia decretum tribunalis nihil ponit inesse circa iustitiam censurarum, sed declarat ab extra, vim fecisse iudicem, cui tollenda remittitur, ut videmus, ut etiam si superior revocet sententiam excommunicationis inferioris, & omnia ab eo processa, & nihilominus indiget absolutione, quam vel ipse præstat, vel iudici à quo remittit præstandam: textus in c. per tuas, de sent. excomm. Farin. quest. crim. 101. n. 68. Scacia de appella. q. 17. limi. 22. à n. 34. & 35.

49 Secundus casus est, quando recurrit laicus, de quo reo super causa merè profana iudex Ecclesiasticus vult cognoscere, & oppressit censuris, qui virtute ordinariæ de ruego fuit ad reincidentiam absolutus, & declaratum est in Senatu intra terminum absolutionis, vim fecisse iudicem Ecclesiasticum in procedendo, & cognoscendo, ac propterea annullantur omnia acta, & rei cognitio remittitur ad competentem sæcularem; an postmodum reincidat transacto termino, ita ut absolutione egeat, Bobadill. in politic. cap. 19. n. 46. firmat absolutionem necessariam esse. Cevall. autem in tractatu de cognit. per viam violentiæ; q. 59. prope finem, contrarium tenet dicens, quod pendente absolutione, cum causæ cognitio remissa fuit iudici sæculari, inhibito Ecclesiastico nulliter procedente, postmodum adventiente termino non reincidit, quia nec est contumacia, nec peccatum, & sic nec materia, super qua cedere possit excommunicatio.

50 Cujus resolutio mihi difficilis videtur, cum negotii remisso, vel retentio non fuerit apposita pro causa absolutionis, prout & in minus dubitabili casu videbi-

mus. Etenim quando datur absolutio ad reincidentiam per certum terminum, intra quem pars satisfacere non potuit; hoc casu dixit Suar. tract. de censur. disp. 7. sect. 8. num. 27. sibi videri, de novo incurrere, quia ad id non est necessaria nova culpa, nec nova contumacia sicut quando fit absolutio ad aliquem actum, quia illa, moraliter loquendo, eadem est. Villalob. autem in sum. tract. 16. difficult. 15. n. 6. dicit hanc sententiam probabilem, ac etiam contrariam; quia hic terminus fuit datus, ut satisfaciatur, & quando non potest, ad id non est obligatus, quare in nostra difficultate tatiorem esse absolutionem censeo.

Et pro complemento hujus §. primi illud tandem adnotabis, ut quoties per iudicem Ecclesiasticum non fuisset satisfactum provisioni, & decreto Regio, vel integre, aut cum effectu non adimpleat secundum doctrinas quæ hactenus scripsimus; potest recurri ad Senatum pro secunda, & ulteriori jussione, donec integraliter, & eum effectu adimpleat; quia tunc adhuc violentia durat, quæ in Senatu denegari nunquam solet: quoniam hujus extrajudicialis cognitio, nuda protectio, & naturalis defensio tantum durat, quantum violentia, non amplius, prout eleganter consideravit Fulvius Pacian, conf. 164. & ex Sele adnotavimus superius, & quia non sufficit defendisse, si defensio non durat juxta l. 1. ait prior, ff. quorum legat. Hippolyt. de Marfil. in l. 2. in fin. ff. ex quibus conf. in poss. eatur, & hoc jure utimur, & est textus mirabilis in c. ut fama, de sentent. excommunic. & ea quæ nos supra, cap. 2. à num. 285. cum seqq.

§. II.

De provisione processus non integri (de autos diminutos à pragmaticis dicta) & quando concedi, & quomodo concedenda.

SUMMARIUM.

- 1 Acta omnia sunt necessaria, ut de iniquitate iudicis procedentis appareat.
- 2 Acta integra sunt necessaria gesta à iudice, quia aliter veritas apparere non potest.
- 3 Actorum partem non sufficit transportare.
- 4 Acta omnia sunt exportanda.
- 5 Nullitatem allegans tenetur, omnia acta exhibere, ut possit argui contra sententiam.
- 6 Violentia cognitio, aliam ab extra probationem non admittit, ultra processum.
- 7 Afferenti acta esse diminuta, & dismembrata, provisio de autos diminutos dicta conceditur in Senatu.
- 8 Actus presumitur perfectus, si aliud è converso non appareat.
- 9 Acta integra presumuntur transportata, quando de contrario non docetur.
- 10 Acta integra non esse, sed diminuta afferenti incumbit onus probandi.
- 11 Acta intitula à Notario sic (copia omnia actorum,) presumuntur integra.
- 12 Etiam si ex lectura processus appareat aliquid deficere.
- 13 Provisio de autos diminutos quando inspicitur processus, petitur, vel in causa proxima est inspiciendi, quando sit reservanda eidem inspectioni.
- 14 Provisio denegatur si ex inspectione processus conspiciatur, vel non deficere, vel deficere non essentialia ad articulum violentiæ, & proceditur ad ejus decretum.
- 15 Provisio de autos diminutos quando concedatur cum termino limitato, & expensis adversario præstandis, casu, quod non defecerint alia acta.

Provisio

16 Provisio de otos diminutos conceditur postulanti, quando inspecto processu detegitur, deficere appellatione, & simul datur decretum processum non venire per ordinem.

17 Acta omnia transportare in causa appellationis sive à diffinitiva sive ab interlocutoria, quis teneatur, remissivè.

1 UT de iniquitate iudicis perperam procedentis appareat, acta omnia sunt necessaria, quia ex eorum inspectione apparere, supra diximus latè, & insuper facit l. eos, §. super his, C. de app. cap. cupientes 16. vers. cum omnibus actis iuribus electio, in 6. Rota coram Giphio in una Placentina administrationis Sacram. 1. Decembr. 1567. de qua testatur Gratian. discept. foren. capite 121. numero 9. B. in authent. de his qui ingredi. ad app. in prin. num. 19. col. 3. & in l. hi qui, sub n. 4. C. de appell. Capell. Tholof. decif. 341. ad med. vers. aut utraque pars, Guido Papæ q. 436. n. 9. concl. 7. Papiens. in form. appell. verb. & in quantum, n. 6. Mascardus de probat. concl. 115. n. 5. optimè Bald. in l. 2. is apud quem, versic. ex quo not. C. de edendo, ad effectum cognoscendi naturam appellationis, an admitti debeat, vel non, tenet Anton. à Sola in comment. ad novas constit. Sabaud. tit. 28. gl. 7. sub num. 2. optimè Cravet. conf. 273. nobilis, n. 5. vol. 2. Veronens. conf. 35. vers. secundo principaliter, text. in cap. cupientes ibi omnibus actis, de electio l. nec causas, l. a proconsulibus, l. pracimus, leg. eos, §. super his, C. de appellatio.

2 Idèò integra omnia acta ab eodem iudice gesta sunt omnino necessaria, quia aliter veritas certe apparere non potest, prout expressè probat Concil. Trident. sess. 24. de reform. c. 20. §. præterea: aliter autem inspectio, & gesta actis diminutis, ac dismembratis, & non integris, penitus corrumpunt, ut post Rotæ decif. & Marquess. tenet pulchrè Joan. Hieronym. Campa. divers. jur. cano. rub. 1. cap. 13. sub n. 3. 14. vers. & si non integratiter exportaverit. Ubi testatur Rotam iteratis vicibus, ita terminasse, ut testatur Plat. in una Coronensi bonor. de Sciillo Merentii 28. Junii 1589. quæ inter congregate à Prospero Farinac. est decisio 104. decif. Fizez 1. num. 13. p. 3. quod acta integraliter sunt transferenda, quia aliter non potest causa rectè percipi, nec cognosci, tenet Marian. Ant. Marcerat. varia. resolu. 50. n. 55. ubi allegat Trid. & decisionem Rotæ 64. n. 7. p. 1. in novissimis Marquessan. tractatu de commiss. de volut. caus. ad Rom. cur. 2. p. cap. 11. num. 11. fol. 592. & quod non sufficiat productio actorum, nisi integre facta fuerit, probat Gratian. discepta. foren. 1. p. cap. 121. n. 28. per Rot. coram Cardin. Millin. Placent. Castri 4. Julii 1601. plures citat Giurba decif. 29. per totam, & probat iura supra, allegata.

3 Et quod omnia acta sunt exportanda, idèò quod non sufficeret transportatio partis actorum, etiam facientium contra appellentem, tenet Vantius de nullitate. sentent. rub. à quo & quibus, & c. sub num. 20. & 21. Sequitur Scacia tractatu de appellatio. quest. 20. n. 8. in prin. & quod omnia acta debeant exportari tenuit Rota

4 per Cardin. Seraphin. Immol. Castror. 16. Martii 1576. quam referens sequitur Gratian. disceptat. foren. 21. sub n. 8. in fin. & 9. per quem dicit, quod allegans nullitatem tenetur exhibere omnia acta, ut possit argui contra sententiam, citat Vanti. ubi etiam n. 10. dicit, ita servari in omnibus curiis, sive simus in sententiis diffinitivis, sive interlocutoriis, ut testatur Ranchin. in addit. ad Guid. Papæ quest. 20. & idem etiam quod Gratian. d. n. tenent idem Ranchin. Capell. Tholof. decif. 91. & 341. Guid. Papæ decif. 431. & per eandem Rotæ decisionem Molendin. idem dicit Aloyf. Ricc. in prax. Eccl. decif. Arch. Neapol. apellationum decif. 510. num. 7. & per totam, tenet etiam Marefcot. variar. resolu. lib. 1. cap. 43. n. 1. quare cum acta omnia sunt omnino

necessaria non diminuta, sed integra, ut queat cognosci de iniquitate, violentia iudicis, præcipuè in hac extrajudiciali cognitione, ubi alia ab extra probatio non admittitur, merito afferendi acta diminuta, & dismembrata, provisio, quæ de autos diminutos dicitur conceditur quia incivile est nisi tota lege perfecta iudicare, l. incivile, ff. de legib. quia multoties talis potest particula processus deficere, quæ respectu articuli violentiæ sit multum necessaria, quæ vel iustificet, vel alteret, & variet naturam, aut privilegium appellationis.

Sed cum in dubio regula generalis sit, quod actus præsumatur perfectus, si aliud è converso non appareat, l. si is qui, ubi Bald. & Imol. de testam. lib. in rub. ff. de novi oper. nuntia. in fin. inde similiter acta transportata integra esse præsumitur, quando aliud non doceatur, ita tenet Aymon. Cravet. de antiquit. tempor. p. 2. n. 15. Marquess. tractatu de commiss. d. 2. p. cap. 11. num. 11. Gratian. in discepta. foren. d. c. 121. num. 28. allegat ad id Rotæ decisionem Marefcot. variar. resolu. d. l. 2. cap. 43. nu. 6. Farin. decif. 884. n. 2. Giurba decif. num. 3.

Adèò ut afferenti acta non esse integra sed diminuta, incumbit onus probandi, tenent ipsi Doctores proximè citati, & fuisse dictum in una Senogalienti Silvæ 14. Maii 1577. coram Cotta testatur Marefcot. ubi proximè, & in alia Mediolanem. bonorum Emphyteoti 10. Januarii 1692. coram Dom. Ludovic pariter testatur Gratian. cap. 121. n. 29. idem tenet Scac. de appell. quest. 20. num. 15. ubi per Cravet. testatur de communi opin. & ita testatur etiam latè Rot. Roma. decif. 64. fuit resolutum, n. 3. in fin. & n. 4. & 7. p. 2. divers. Rota decif. 63. n. 4. p. 1. divers. Marquessan. supra, n. 12. Giurba ubi proximè, ubi extra hos alios citat.

Quod maximè procedit, quando simus in copia actorum, & esset adnotatio intitulata (Copia omnium actorum) prout ita praticari firmat Scacia ubi proximè, n. 16. qui ulterius n. 17. hoc extendit, etiam si ex lectura processus appareat, aliquid deficere, quia adhuc afferenti diminutionem actorum incumbit onus illam probandi, & extare alia acta non transportata, Rota decif. 64. num. 8. vers. quinimo.

Quare cum in Senatu aliqua non potest admitti probatio, ne differendi occasio deat, aliter consultit malitiis, & cavillosis dilationibus: etenim si quando tribunal incipit inspicere processum, vel præsto est, aliqua pars asserat, acta deficere, & esse diminuta, nihilominus non suspenditur inspectio, sed illi reservatur provisio petita, etsi processu inspecto cognoscatur malitia petentis, sola differendi causa moti, quia vel non deficiunt acta aliqua, vel quæ deficiunt, nihil tangant violentiæ articulum, illique nec profiunt, nec nocent ut tenet Scacia ubi proximè, n. 13. textus optimus in l. argentar. §. edi autem, edi autem ratio ita intelligitur, si à capite edatur, nam ratio nisi à capite inspiciatur, intelligi non potest: & iterum; sed ut ea sola pars, quæ ad instruendum aliquem pertineat, inspiciatur, & describitur, & c. ff. de edendo, tunc denegata tacitè, vel expressè provisione de autos diminutos petita, proceditur ad decretum.

Si autem tempore, quo petitur provisio hæc, præ manibus non habetur processus, ut quando petitur die, quo non solent violentiæ inspicere, & Senatus præsumit malitiam, & dilationis causam, vel quando aliàs est dubius per processum inspectionem, an sint alià acta, vel non, solet concedere prædictam provisionem ad brevem, & limitatum terminum, intra quem si acta, quæ deficere asserit, non adducat, solvat expensarum nomine alteri parti tot drachmas in dies, & insuper termino transacto inspicietur processus.

At verò si post inspectionem processus cognoscat. Senatus deficere appellationem, decernitur causam non venire per ordinem, datique jubetur parti insistenti & postulanti, provisionem, de autos diminutos, qua